

Dossier

Departament de Comunicació
i Xarxes Socials
comunicacion@ivam.es

Colabora:

L'ESPERIT D'UNA ÈPOCA Ignacio Pinazo en la col·lecció de l'IVAM

17 mayo 2018

Sala Pinazo- IVAM Centre Julio González

Comissariat: Josep Salvador

Barcas en blanco, sf, Ignacio Pinazo. Colección IVAM

L'IVAM presenta l'exposició *L'esperit d'una època: Ignacio Pinazo en la Col·lecció de l'IVAM*, que reuneix més de 200 obres ordenades en blocs temàtics juntament amb treballs d'altres autors que ajuden a entendre l'estil personal d'Ignacio Pinazo (València, 1849- Godella, 1916), que ha passat a la història com un pintor de singular virtuosisme, capaç de reflectir un univers creatiu tan ric com matisat mitjançant pinzellades ràpides.

El títol de l'exposició, *L'esperit d'una època: Ignacio Pinazo en la Col·lecció de l'IVAM*, respon a la visió naturalista i impressionista de Pinazo acord amb l'esperit antiacademicista que va caracteritzar el seu treball i la recerca d'una nova sensibilitat moderna, al·ludint als factors temporals i espacials que estan presents en les seues investigacions. En l'època de l'artista assistirem al canvi de temes i tècniques que responen a un nou paradigma cultural i estètic.

Tot i que les primeres obres d'**Ignacio Pinazo** són de tall academicista, ben aviat comença una línia pictòrica pròpia que arrela amb l'impressionisme, on abunden els temes familiars i les escenes de la vida

El IVAM presenta la exposició *El espíritu de una época: Ignacio Pinazo en la Colección del IVAM*, que reúne más de 200 obras ordenadas en bloques temáticos junto con trabajos de otros autores que ayudan a entender el estilo personal de Ignacio Pinazo (Valencia, 1849-Godella, 1916), que ha pasado a la historia como un pintor de singular virtuosismo, capaz de reflejar un universo creativo tan rico como matizado mediante pinceladas rápidas.

El título de la exposición, *El espíritu de una época: Ignacio Pinazo en la Colección del IVAM*, responde a la visión naturalista e impresionista de Pinazo acorde con el espíritu antiacademicista que caracterizó su trabajo y la búsqueda de una nueva sensibilidad moderna, aludiendo a los factores temporales y espaciales que están presentes en sus investigaciones. En la época del artista asistiremos al cambio de temas y técnicas que responden a un nuevo paradigma cultural y estético.

Aunque las primeras obras de **Ignacio Pinazo** son de corte academicista, bien pronto comienza una línea pictórica propia que enraíza con el impresionismo, donde abundan los temas familiares y las escenas de la vida cotidiana, con un

Paisaje urbano, s.f. Ignacio Pinazo. Colección del IVAM

L'ESPERIT
D'UNA ÈPOCA
Ignacio Pinazo
en la col·lecció de l'IVAM

Sin título, 1972. Esteban Vicente. Colección del IVAM

quotidiana, amb un particular èmfasi en la definició de l'espai mitjançant el tractament del color i dels jocs de llums i ombres.

L'exposició inclou treballs d'altres artistes en diàleg amb les peces de **Pinazo**. Entre aquests artistes, destaquen les obres d'**Esteban Vicente** per la seua contribució a la nova construcció del paisatge basada en els jocs cromàtics; de **Joaquín Sorolla** pel seu estudi de la llum; **Ernest J. Bellocq** i **Lewis Hine** per la temàtica inconformista; així com **Mompó** (Manuel Hernández Mompó) i **Pascual Pérez Rodríguez** per les seues visions urbanes.

Anàlisi de la forma

El primer espai de l'exposició està dedicat a l'Anàlisi de la forma'. Ací,

particular énfasi en la definició del espació mediante el tratamiento del color y de los juegos de luces y sombras.

La exposición incluye trabajos de otros artistas en diálogo con las piezas de **Pinazo**. Entre estos artistas, destacan las obras de **Esteban Vicente** por su contribución a la nueva construcción del paisaje basada en los juegos cromáticos, de **Joaquín Sorolla** por su estudio de la luz, **Ernest J. Bellocq** y **Lewis Hine** por su temática inconformista, así como **Mompó** (Manuel Hernández Mompó) y **Pascual Pérez Rodríguez** por sus visiones urbanas.

Análisis de la forma

El primer espacio de la exposición está dedicado al 'Análisis de la forma'. Aquí,

Figuras, s.f. Ignacio Pinazo. Colección del IVAM

L'obra de Pinazo es caracteritza per l'aspecte inacabat i un traç cal·ligràfic arribat després d'un procés de reducció i síntesi. **Ignacio Pinazo** va ser un precursor en la recerca de nous llenguatges a alliberar-se de les convencions de l'acadèmia per mostrar obres que registren impressions fugaces.

En aquest apartat destaquen pintures, com *Figures*, *Racó amb llauradora*, o dibuixos com el titulat *Pepa Marco*, que

la obra de Pinazo se caracteriza por el aspecto inacabado y un trazo caligráfico alcanzado tras un proceso de reducción y síntesis. Ignacio Pinazo fue un precursor en la búsqueda de nuevos lenguajes al liberarse de las convenciones de la academia para mostrar obras que registran impresiones fugaces.

En este apartado destacan pinturas como *Figuras*, *Rincón con labradora*, o

Meditando, 1912. Ignacio Pinazo. Col del IVAM

dialoguen amb l'expressionisme abstracte d'un oli sobre llenç d'**Esteban Vicente** (Turégano, Segòvia, 1903 - Nova York 2001).

Innovación y autonomía

Sota l'epígraf 'Innovació i Autonomia' es recullen obres en què l'artista, seguint el magnífic exemple de **Goya**, construeix els temes que l'emocionen, buscant la màxima autenticitat de l'expressió, recorrent a models per intentar plasmar els seus gestos més espontanis. L'originalitat i l'autonomia de **Pinazo** es fa patent en obres amb una depurada tècnica i una gran profunditat psicològica.

És el cas de dibuixos com *Meditant*, de 1929, o de pintures com *Barques en blanc*, *Dones amb cistelles* o *Interior*. Per a poder comparar el seu ús de la

dibujos como el titulado *Pepa Marco*, de 1914, que dialogan con el expresionismo abstracto de un óleo sobre lienzo de Esteban Vicente (Turégano, Segovia, 1903 - Nueva York 2001).

Innovación y autonomía

Bajo el epígrafe 'Innovación y Autonomía' se recogen obras en las que el artista, siguiendo el magnífico ejemplo de Goya, construye los temas que le emocionan, buscando la máxima autenticidad de la expresión, recurriendo a modelos para intentar plasmar sus gestos más espontáneos. La originalidad y la autonomía de **Pinazo** se hace patente en obras con una depurada técnica y una gran profundidad psicológica.

Es el caso de dibujos como *Meditando*, de 1929, o de pinturas como *Barcas en blanco*, *Mujeres con cestas* o *Interior*.

Ráfaga de viento, 1904. Joaquín Sorolla. Colección del IVAM

llum amb el de **Sorolla**, ací es presenten les dos obres de l'artista valencià amb què compta l'IVAM en la col·lecció, *Escena de platja*, 1899, i *Ráfaga de vent*, 1904.

Emancipació i inconformisme social

El tercer apartat de la mostra, 'Emancipació i inconformisme social', mostra que l'obsessió de **Pinazo** per trobar la millor forma de plasmar el sentiment en cada pintura el va portar a traçar una carrera singular, però també, alhora, a mantenir una independència i un aïllament a València i a la seua casa de Godella. D'una banda, en els seus retrats de l'època, s'aprecia un tall més classicista, mentre que en els paisatges i en les escenes populars de

Para poder comparar su uso de la luz con el de **Sorolla**, aquí se presentan las dos obras con las que cuenta el IVAM en su colección, *Escena de playa*, 1899, y *Ráfaga de viento*, 1904.

Emancipación e inconformismo social

El tercer apartado de la muestra, 'Emancipación e inconformismo social', muestra que la obsesión de Pinazo por encontrar la mejor forma de plasmar el sentimiento en cada pintura le llevó a trazar una carrera singular, pero también, a la vez, a mantener una independencia y un aislamiento en València y en su casa de Godella. Por un lado, en sus retratos de la época, se aprecia un corte más classicista, mientras que en los paisajes y en las escenas populares de Godella o

Barco de vapor, s.f. Ignacio Pinazo. Col del IVAM

Godella o de València sorgeix el Pinazo més innovador, obrint pas a la pintura del segle XX.

Fotografies de **Lewis Hine** i **Ernest J. Bellocq** de principis del segle XX contextualitzen els dibuixos i olis de **Pinazo** seleccionats per a aquesta secció, entre els quals trobem obres com *Vaixell de vapor*, *Paisatge urbà*,

de Valencia surge el Pinazo más innovador, abriendo paso a la pintura del siglo XX.

Fotografías de **Lewis Hine** y **Ernest J. Bellocq** de principios del siglo XX contextualizan los dibujos y óleos de Pinazo seleccionados para esta sección, entre los que encontramos obras como

West Point, 1911. Lewis Hine. Colección del IVAM

Autorretrato, 1910. Ignacio Pinazo. Colección del IVAM

Borratxos o un *Autoretrat* de l'artista.

La vida al carrer

La mostra conclou amb 'La vida al carrer', una secció en la qual es mostra l'interès de **Pinazo** per la pintura costumista i, sobretot, pel realisme i la pintura de paisatge que representaven els corrents artístics més avançats. Les pintures de l'artista reflectiran els canvis que va viure la

Barco de vapor, *Paisaje urbano*,

Borrachos o un *Autorretrato* del artista.

La vida en la calle

La muestra concluye con 'La vida en la calle', una sección en la que se muestra el interés de Pinazo por la pintura costumbrista y, sobre todo, por el realismo y la pintura de paisaje que representaban las corrientes artísticas más avanzadas. Las pinturas del artista

Mercadillo, sf. Ignacio Pinazo. Col del IVAM

ciutat de València en aquest període amb diverses reformes que la van convertir en una urbs dinàmica amb nous passejos, obertura de nous carrers i paisatges marítims poblats per tot tipus de persones.

Una secció en la qual trobem les seues conegudes pintures sobre les 'mascletaes', un tema sobre el qual l'artista va treballar en repetides ocasions. Així mateix, obres de **Mompó** i de **Pascual Pérez Rodríguez** conviuen amb dibuixos de **Pinazo** com ara els que porten per títol *Músics*, *Estació del Grau* o *Festa de les fadrines*.

Amb aquesta exhibició, l'IVAM obri de nou la Sala Pinazo, anteriorment denominada Sala de la Muralla, un espai de més de 1.000 metres quadrats, vora tres vegades més gran que la galeria 6 del IVAM, que fins a la celebració de l'any Pinazo a 2016 portava el nom de l'artista valencià.

reflejarán los cambios que vivió la ciudad de València en este período con varias reformas que la convirtieron en una urbe dinámica con nuevos paseos, apertura de nuevas calles y paisajes marítimos poblados por todo tipo de personas.

Una sección en la que encontramos sus conocidas pinturas sobre las 'mascletaes', un tema sobre el que el artista trabajó en repetidas ocasiones. Asimismo, obras de **Mompó** y de **Pascual Pérez Rodríguez** conviven con los dibujos de **Pinazo** que llevan por título *Músicos*, *Estación del Grao* o *Festa de les fadrines*.

Con esta exhibición, el IVAM abre de nuevo la Sala Pinazo, anteriormente denominada Sala de La Muralla, un espacio de más de 1.000 metros cuadrados, casi tres veces mayor que la galería 6 del IVAM, que hasta la celebración del año Pinazo en 2016 llevaba el nombre del artista valenciano.

Mascletà, 1909. Ignacio Pinazo. Colección del